

Sygn. akt IV U 1444/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 września 2014 roku nr (...)

w sprawie J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że od dnia 1 września 2014 roku ustala wysokość emerytury odwołującego się J. S. w kwocie 2 233,37 zł brutto (słownie: dwa tysiące dwieście trzydzieści trzy złote 37/100);
2. ustala, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 1444/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 22 grudnia 2014 r.

Decyzją z dnia 26.09.2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19.09.2014 r., odmówił J. S. przeliczenia emerytury, ponieważ wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. nie uległa zmianie. Za okres zatrudnienia ubezpieczonego w Hucie im. (...) w K. od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. przyjęto bowiem minimalne wynagrodzenie za pracę, gdyż z przedłożonego angażu z dnia 06.07.1967 r. nie wynika ilość faktycznie przepracowanych przez ubezpieczonego godzin.

Odwołanie od tej decyzji wniósł J. S., domagając się jej zmiany i przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. ustalonego w oparciu o stawkę wynagrodzenia godzinowego wynikającą z angażu z dnia 06.07.1967 r. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że organ rentowy zaniżył wysokość należnego mu świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podał, że jeżeli w aktach osobowych wynagrodzenie pracownika określone jest stawką godzinową, ustalenie wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru świadczenia w oparciu o tę stawkę dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy zachowały się dane dotyczące ilości godzin, jaką pracownik faktycznie przepracował w danym okresie. W przypadku zaś odwołującego, brak jest takich danych. W szczególności, nie zachowały się karty czasu pracy wskazujące na ilość przepracowanych przez niego dziennie, tygodniowo i miesięcznie godzin.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący J. S. urodził się (...)

Od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. odwołujący był zatrudniony w Hucie im. (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku strugacza. Z dniem 06.07.1967 r. odwołujący został przyjęty do Wydziału (Działu) ZO/o8 na stanowisko strugacza przy zachowaniu 7- dniowego okresu próbnego. Na podstawie protokołu dodatkowego nr 60 z dnia 16.08.1965 r. do Zbiorowego Układu Pracy (...) w sprawie zmiany zasad wynagradzania pracowników fizycznych zatrudnionych w przemyśle hutniczym przyznano mu wynagrodzenie zasadnicze według VIII kategorii zaszerogowania, tj. 9,00 zł na godzinę wraz z premią określoną szczegółowymi zasadami premiowania oraz deputat węglowy zgodnie z dodatkowym Protokołem nr (...)z dnia 14.06. 1963 r. i inne świadczenia przewidziane Zbiorowym Układem Pracy (...).

Odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku i przez 6 godzin w soboty. Była to jego pierwsza praca po ukończeniu zasadniczej szkoły zawodowej.

Od 23.04.1969 r. do 09.04.1971 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu służby powrócił do pracy w Hucie im. (...) w K. i od 04.05.1971 r. do 21.06.1978 r. nadal pracował w Hucie w pełnym wymiarze czasu pracy, ostatnio na stanowisku starszego technologa ZP.

W okresie od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. odwołujący nie korzystał z urlopu bezpłatnego czy innych przerw w zatrudnieniu.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 15.10.1993 r.- cz. I akt ZUS,
- zaświadczenia zakładu pracy z dnia: 21.09.2001 r. i 20.11.2001 r.- cz. I akt ZUS,
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 11.10.2001 r.- k. 12 cz. II akt ZUS,
- poświadczona kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej- k. 10 cz. II akt ZUS,
- angaż z dnia 06.07.1967 r.- k. 11 cz. II akt ZUS,
- poświadczona kserokopia książeczki wojskowej- cz. I akt ZUS,
- wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego- k. 27 cz. II akt ZUS,
- karta przebiegu zatrudnienia- k. 37 cz. II akt ZUS,
- zeznania odwołującego J. S.- 00:08:40-00:10:44,

W dniu 15.07.2014 r. odwołujący wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Rozpatrując ten wniosek ZUS ustalał wysokość świadczenia w dwóch wariantach, według zasad określonych w art. 183 ust. 5 i art. 26 w związku z art. 25 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 15.07.2014 r.- k. 1-6 cz. II akt ZUS,
- decyzje ZUS z dnia 19.08.2014 r.- k. 39, 41 cz. II akt ZUS,

Decyzją z dnia 06.08.2014 r. ZUS Oddział w T. ustalił ubezpieczonemu na dzień 01.01.1999 r. wysokość kapitału początkowego. Do wyliczenia kapitału przyjął podstawę wymiaru w kwocie 1.255,44 zł. Przy obliczaniu podstawy wymiaru uwzględnił przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1971 r. do 1980 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 102,83%. Podstawę wymiaru ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 102,83% przez kwotę bazową, tj. 1.220,89 zł. Do wyliczenia wysokości kapitału początkowego ZUS uwzględnił ubezpieczonemu 20 lat, 11 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 1 miesiąc i 15 dni okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyliczył na 79,33%. Kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 123.753,08 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 06.08.2014 r. wraz z załącznikami- k. 31-33 cz. II akt ZUS,

Decyzją z dnia 19.08.2014 r. ZUS Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15.07.2014 r., przyznał odwołującemu prawo do emerytury od (...)tj. od ukończenia wieku emerytalnego, na podstawie art. 26 w związku z art. 25 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z ZUS- wyliczoną według najkorzystniejszego wariantu. Podstawę wyliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielnia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 65.971,88 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego- 394.299,37 zł, a średnie dalsze trwanie życia- 209,80 miesięcy. Tak wyliczoną emeryturę ustalono na kwotę 2.193,86 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 19.08.2014 r. - k. 41 cz. II akt ZUS,

Emerytura wyliczona w wysokości proporcjonalnej na podstawie art. 185 ust. 5 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS decyzją z tego samego dnia, tj. 19.08.2014 r., okazała się świadczeniem mniej korzystnym, w związku z czym jej wypłata została zawieszona. Do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art. 53 organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (1971-1978, 1985-1988, 2000, 2002-2004, 2006-2008 i 2010) ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 79,55%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 3.191,93 zł, wyniosła 2.539,18 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawcy 31 lat, 9 miesięcy i 6 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 7 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych. Tak wyliczone świadczenie wyniosło 1.895,74 zł. Wysokość emerytury obliczona w oparciu o przepis art. 26 ustawy ustalona została na poziomie 2.193,86 zł. Ostatecznie, wysokość należnego wnioskodawcy świadczenia wyniosła 2.134,24 zł (20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53- 379,15 zł i 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26- 1.755,09 zł).

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 19.08.2014 r.- k. 39 cz. II akt ZUS,

W dniu 19.09.2014 r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego z wnioskiem

o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. ustalonego w oparciu o stawkę wynagrodzenia godzinowego wynikającą z angażu z dnia 06.07.1967 r.

dowód:

- wniosek o przeliczenie emerytury z dnia 19.09.2014 r.- k. 43 cz. II akt ZUS,

W toku postępowania sądowego, Sąd wezwał organ rentowy o hipotetyczne wyliczenie należnej odwołującemu emerytury- według najkorzystniejszego wariantu- przy założeniu, że odwołujący w spornym okresie od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem wynikającym z angażu z dnia 06.07.1967 r., określającego stawkę godzinową wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 9,00 zł na godzinę. Według wyliczenia przedłożonego przez organ rentowy, hipotetyczna wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. wyniosła 126.355,13 zł, zaś hipotetyczna wysokość emerytury ustalonej według zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 25 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS- 2.233,37 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z lat 1969-1978 ustalony został na poziomie 106,39% i okazał się wyższy od wyliczonego poprzednio (102,83%).

dowód:

- pismo ZUS z dnia 26.11.2014 r.- k. 15-16,
- hipotetyczna decyzja z dnia 20.11.2014 r. wraz z załącznikami- cz. II akt ZUS,
- hipotetyczna decyzja z dnia 21.11.2014 r.- cz. II akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom odwołującego J. S., który wskazał na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne i logiczne, a ponadto znalazły potwierdzenie w treści zgromadzonych w sprawie dokumentów. W zeznaniach swoich odwołujący potwierdził, że z dniem 06.07.1969 r. podjął pracę w Hucie im. (...) w K. i w spornym okresie w Hucie tej świadczył pracę w pełnym wymiarze godzin, tj. po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku i przez 6 godzin w soboty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 26.09. 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, jest uzasadnione.

Stosownie do treści art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy,

w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176, 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu,

przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Wprowadzenie od dnia 01.01.1999 r. opcji ustalania podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o dowolnie wybrane 20 lat oznaczało możliwość korzystniejszego ukształtowania prawa do świadczeń. W praktyce zrodził się jednak problem udowodnienia wysokości składników wynagrodzeń uzyskiwanych w bardziej odległym czasie (np. w zakładach pracy, które już nie istnieją, względnie nie dysponują dokumentacją płacową z danych lat).

Obecnie środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jak wynika z § 22 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Nie mają więc zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (por. wyroki

SN: z dnia 07.12.2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283, z dnia 14.06.2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257, z dnia 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342 i z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Należy przy tym zauważyć, że w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, taką jak umowy o pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim jednak wypadku uwzględnić można tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18.01.2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W niniejszej sprawie wnioskodawca domagał się przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. ustalonego w oparciu o stawkę wynagrodzenia godzinowego wynikającą z angażu z dnia 06.07.1967 r. Ze zgromadzonych w sprawie dokumentów wynika, że od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. odwołujący był zatrudniony w Hucie im. (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku strugacza (świadectwo pracy z dnia 15.10.1993 r., zaświadczenie zakładu pracy z dnia 20.11.2001 r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) z dnia 11.10.2001 r., poświadczona kserokopia legitymacji ubezpieczeniowej).

Nie może budzić wątpliwości fakt, że od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze godzin. Z zachowanych dokumentów, w tym świadectwa pracy z dnia 15.10.1993 r. wynika taki właśnie wymiar czasu pracy w/w. W świadectwie pracy (i innych wymienionych wyżej dokumentach) nie wskazano, aby wymiar czasu pracy odwołującego był mniejszy niż pełnoetatowe zatrudnienie. Skoro więc zasadą jest pełny wymiar czasu pracy, zaś w świadectwie pracy nie podano, aby wnioskodawca w jakimkolwiek okresie zatrudnienia w Hucie im. (...) w K. pracował w niepełnym wymiarze czasu pracy, przyjąć należało, że od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. świadczył pracę w pełnym wymiarze godzin.

Okoliczność zatrudnienia w spornym okresie w Hucie im. (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy odwołujący potwierdził w swoich zeznaniach. Jednocześnie, w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dokumentu, z którego

wynikałoby, że w spornym okresie wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego czy innych przerw w zatrudnieniu. W szczególności informacja taka nie znalazła się ani w świadectwie pracy, ani też w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu- druku Rp-7.

W oparciu o treść znajdującego się w aktach ZUS angażu z dnia 06.07.1967 r.

(k. 11 cz. II akt ZUS) można stwierdzić, że w dniu przyjęcia do pracy w Hucie im. (...) w K. przyznano odwołującemu, na podstawie protokołu dodatkowego nr 60 z dnia 16.08.1965 r. do Zbiorowego Układu Pracy (...)w sprawie zmiany zasad wynagradzania pracowników fizycznych zatrudnionych w przemyśle hutniczym, wynagrodzenie zasadnicze według VIII kategorii zaszerogowania, tj. 9,00 zł na godzinę wraz z premią określoną szczegółowymi zasadami premiowania oraz deputat węglowy zgodnie z dodatkowym Protokołem nr(...)z dnia 14.06.1963 r. i inne świadczenia przewidziane Zbiorowym Układem Pracy (...).

Mając to na uwadze, Sąd wezwał organ rentowy o hipotetyczne wyliczenie należnej odwołującemu emerytury według najkorzystniejszego wariantu przy założeniu, że odwołujący w spornym okresie od 06.07.1967 r. do 21.04.1969 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem wynikającym z angażu z dnia 06.07.1967 r., określającego stawkę godzinową wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 9,00 zł na godzinę (bez premii , której wysokość nie można obecnie ustalić) .

Organ rentowy wyliczył, przy uwzględnieniu wskazanej przez Sąd stawki wynagrodzenia godzinowego wynikającej z angażu oraz przy założeniu, że ubezpieczony w spornym okresie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, hipotetyczną wysokość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r. oraz hipotetyczną wysokość emerytury według zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 25 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. według najkorzystniejszego wariantu. Wysokość kapitału początkowego wyniosła 126.355,13 zł, a emerytura 2.233,37 zł.

Kwota świadczenia okazała się zatem wyższa niż ta wyliczona decyzją z dnia 19.08.2014 r. (2.193,86 zł).

Podobnie rzecz się miała z kwotą kapitału początkowego, który decyzją z dnia 06.08.2014 r. ustalony został na poziomie 123.753,08 zł.

Wyliczenia tego odwołujący nie kwestionował. Mało tego, podniósł, że sam sprawdzał ile powinna wynosić jego emerytura przy uwzględnieniu wysokości wynagrodzenia w spornym okresie według stawki godzinowej określonej angażem i jego wyliczenie było podobne.

Taką też wysokość świadczenia, jak ta wskazana przez organ rentowy w piśmie z dnia 26.11.2014 r., przyjął Sąd zmieniając zaskarżoną decyzję i ustalając wysokość emerytury odwołującego od 01.09.2014 r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek (art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS) w kwocie 2.233,37 zł brutto.

Dokonując takiego rozstrzygnięcia, Sąd miał na uwadze, że stawka godzinowa jest elementem podstawowym i wyjściowym przy obliczaniu wynagrodzenia za pracę. Skoro bowiem znany jest wymiar czasu pracy ubezpieczonego, potwierdzony np. świadectwem pracy, możliwe jest obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu i roku w spornym okresie. Brak prawa do wynagrodzenia musiałby wynikać z przerw w jej świadczeniu, a informacje o tym powinny znajdować się w świadectwach pracy. Brak jakiegokolwiek adnotacji o przerwach w zatrudnieniu (np. o urlopach bezpłatnych) wskazuje na ciągłość zatrudnienia rozumianego jako świadczenie pracy, za którą przysługiwało wynagrodzenie.

Kwestia braku „angażu” za określony rok, czy lata, nie przekreśla takiej metody, gdyż w obliczeniach uwzględniać należy stawkę godzinową wynikającą z poprzedniego „angażu” aż do momentu „angażu” wprowadzającego stawkę wyższą.

Pogląd taki wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.06.2006 r., I UK 115/06 (OSNP 2007/17-18/257), podnosząc, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem

mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) (§ 21 ust. 1 i § 22 ust. 1 obecnie obowiązującego rozporządzenia).

W niniejszej sprawie Sąd dysponował co prawda tylko jednym angażem, ale z daty rozpoczęcia stosunku pracy. Z angażu tego wynika, że od dnia 06.07.1969 r. wnioskodawcy przyznano wynagrodzenie zasadnicze w stawce 9,00 zł za godzinę. Sąd uznał, że taka stawka obowiązywała go do końca spornego okresu, tj. do 21.04.1969 r. Gdyby bowiem wysokość wynagrodzenia w/w w tym czasie uległa zmianie, z pewnością byłaby ona wyższa niż ta wynikająca z pierwszego angażu, z daty, w której odwołujący rozpoczął dopiero pracę. Poza tym, zmieniając zaskarżoną decyzję, Sąd uwzględnił tylko ten składnik wynagrodzenia, tj. stawkę wynagrodzenia zasadniczego określonego godzinowo (bez premii, dodatku węglowego czy innych świadczeń), jako składnik pewny, stały i wypłacany wnioskodawcy w tej właśnie wysokości.

W takim stanie rzeczy, Sąd uwzględnił żądanie przeliczenia świadczenia w oparciu o przedłożony organowi rentowemu angaż z dnia 06.07.1969 r.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego, w tym art. 174 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (punkt 2 wyroku). W tej mierze miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero bowiem postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie istotnych okoliczności, które przesądziły ostatecznie o zasadności roszczenia ubezpieczonego z uwagi na ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe. Dopiero zatem Sąd, biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone w sprawie dowody, w tym zeznania odwołującego, który potwierdził, że w spornym okresie świadczył pracę w pełnym wymiarze godzin, przyjął, że istnieją podstawy do uwzględnienia żądania wnioskodawcy, co skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji.